

OBIECȚII SCRISE

asupra Raportului Comisiei de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor înstrăinării patrimoniului sindicatelor din Republica Moldova din 30 aprilie 2021

Raportul Comisiei de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor înstrăinării patrimoniului sindicatelor din Republica Moldova din 30 aprilie 2021 este compus dintr-un preambul și 5 titluri.

În preambul, pe lângă aspectele procedurale de constituire, a componenței comisiei de anchetă, precum și a documentelor studiate, este invocat scopul Comisiei și anume: de a elucidă sub toate aspectele obiective - de fapt și de drept - cazurile de gestionare și instrainare frauduloasă a patrimoniului sindicatelor din Republica Moldova prin intermediul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova și de a da o apreciere politică acțiunilor/inacțiunilor organelor statului imputernicite cu oprirea încălcarilor de lege și abuzurilor, care au dus la dispariția patrimoniului statului sub acoperirea sindicatelor.

În Titlul I, intitulat – Obținerea dreptului de proprietate asupra patrimoniului sindical, în special, se menționează că patrimoniul sindical a fost transmis de la Confederația Generală a Sindicatelor către Federația Sindicatelor Independente din Moldova, al cărei succesor este Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, prin Hotărârea Comitetului Executiv al Confederației Generale a Sindicatelor nr. 2-14B din 22 septembrie 1992 și a Actului de predare-primire din 20 ianuarie 1993.

În opinia membrilor Comisiei, această transmisiune ar fi viciată din următoarele motive:

- Dreptul de succesiune asupra acestui patrimoniu l-ar avea, într-o oarecare măsură și statul, deoarece majoritatea obiectivelor administrate în perioada sovietică de organizațiile sindicale au fost construite din mijloace financiare ale fondului de asistență socială și prin contribuția financiară a unor întreprinderi de stat și ale colectivelor de muncă;
- Transmiterea celor 50 de bunuri, care formau patrimoniul sindical transmis, printr-un singur act ar contraveni legislației, pentru că fiecare bun ar fi trebuit să fie transmis separat și legislația prevede că atunci când proprietatea nu are stăpâni legali, dreptul de proprietate ar reveni celui care în ultimii 10 ani a gestionat-o;
- În procesele de judecată sindicatele ar fi prezentat documente oficiale cu date vădit false;
- Actul de predare-primire din 20 ianuarie 1993 ar fi falsificat și semnat post-factum la sfârșitul anilor 90, cu dată retroactivă.

În Titlul II, intitulat – Înstrăinarea patrimoniului sindical, în special, se menționează că Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova fiind proprietară de bunuri imobile, a înstrăinat netransparent și prin metode frauduloase mai multe bunuri imobile, preponderent la prețuri subevaluate, manifestate prin:

- *evaluări imobiliare modificate cu diminuarea pretului real (cazurile: Hotelul “Turist”, Pensiunea “Flora”, Hotelul “Cosmos”, complexe sportive “Moldova” etc);*
- *falimentarea imobilelor și întreprinderilor gestionate de sindicate, cu ulterioara vânzare a acestora (cazurile: Banca Comercială “Bancosind” SA; Compania de trust “Divident”; Compania de asigurări “Assind”; Baza de producție SA “Consind”; compania de construcție “Kisiniovkurortstroi” - anihilată cu tot cu active, inclusiv o bază auto importantă; compania de construcții “Moldukrstroi” - anihilată cu tot cu active, inclusiv o bază auto importantă; Sanatoriul pentru copii “Speranta” din or. Sergheevka, Ucraina; altele - ale 32 de centre sindicale național-ramurale, care întruneau circa 600 000 de membri ai sindicatelor).*

Se mai menționează că bunurile vândute de CNSM, ulterior au fost revândute de către cumpărători, iar altele gajate, la prețuri mult mai mari.

În Titlul III, intitulat – Estimarea fraudelor din tranzacțiile de înstrăinare, Comisia face o evaluare proprie a 43 de bunuri imobile înstrăinate, prezentând diferența dintre prețul evaluării și prețul înstrăinării drept prejudiciu cauzat statului și cet. RM în general, în Anexa nr. 1. În Anexa nr. 2 sunt prezentate alte 43 de bunuri imobile supuse tranzacțiilor de înstrăinare de către CNSM, care nu au putut fi evaluate din lipsa accesului la informații.

În Titlul IV, intitulat – Concluzii, sunt reiterate concluziile din Titlurile I și II.

În Titlul V, intitulat – Recomandări, fără să reproducem conținutul integral, în special menționăm următoarele recomandări ale Comisiei:

- Parlamentul să constate drept neîntemeiat refuzul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova de a colabora cu Comisia de anchetă;
- Să se constate circumstanțele, interesele, precum și persoanele interesate în aprobarea Statutului CNSM, care reflectă prevederile privind succesiunea de drept a CNSM bazată pe permisibilitatea înstrăinării obiectivelor patrimoniale la valoarea cărora au contribuit majoritatea cetățenilor prin contribuții banesti din veniturile salariale, precum și prevederile ce țin de circumstanțele aprobării prevederilor statutului privind dreptul CNSM de a nu se supune oricărui control din partea

autoritatilor publice, precum si a prevederilor ce tin de lipsa de subordonare a CNSM autoritatilor publice;

- Punerea in sarcina Guvernului Republicii Moldova de a aborda la una dintre sedintele sale, subiectul determinarii cotei de stat in obeiectele sindicale, ca urmare a tainurii de catre conducerea organizatiilor sindicale a unui sir de documente privind cofinantarea obiectelor sindicale;
- Lipsa unui monitoring privind gestiunea patrimoniului sindicatelor din partea statului, cauzat de vidul legislativ, impune necesitatea urgenta de modificare a normelor/actelor legislative, in special a Legii Sindicatelor nr.1129 din 07.07.2000, de catre Parlament in sensul recunoasterii patrimoniului sindicatelor drept componenta a patrimoniului public. Principalul argument in acest sens fiind contributia practic a fiecarui cetatean angajat la constructia acestor obiecte patrimoniale. In acest sens, se atesta inactiuni din partea statului privind respectarea drepturilor constitutionale la asistenta medicala, precum si incalcarii principiilor garantarii dreptului la asistenta medicala, conform cadrului legal in vigoare.

În urma examinării Raportului Comisiei de anchetă din 30 aprilie 2021 am ajuns la concluzia că acesta are un caracter declarativ, chiar de la început s-a pornit de la o prezumție de vinovăție și acuzare a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova de fraudare, conține prevederi care nu corespund realității și nu au un suport probant, iar unele concluzii și recomandări, în mod vădit, sunt în contradicție cu prevederile legislației naționale, precum și a unor tratate internaționale, ratificate de către Republica Moldova, și anume.

Sindicatelor se constituie și își desfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii (art. 42 al Constituției).

Sindicatelor, în activitatea lor, sînt independente față de autoritățile publice de toate nivelurile, față de partidele politice, de asociațiile obștești, față de patroni și asociațiile acestora, nu sînt supuse controlului lor și nu li se subordonează. Este interzis orice amestec de natură să limiteze drepturile sindicatelor sau să împiedice realizarea acestora (art. 5 al Legii sindicatelor).

Statutul juridic al sindicatului, ca subiect al dreptului de proprietate, este bazat pe normele dreptului internațional, pe prevederile [Constituției](#), [Codului civil](#), legislației cu privire la proprietate, prezentei legi, altor acte normative, precum și ale statutului sindicatului (art. 25 al Legii sindicatelor).

Patrimoniul sindicatelor constituie proprietatea privată a unei persoane juridice de drept privat.

În calitate de titular al dreptului de proprietate, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova are competența discreționară de a decide asupra modului de folosință / dispoziție cu privire la patrimoniul său (art. 25 al Legii sindicatelor; art. 34 al Statutului CNSM).

Nici o lege nu abilitează nici o autoritate publică a Statutului, inclusiv Parlamentul, să verifice chestiunile ce țin de oportunitatea actelor de dispoziție sau administrare ale

Sindicatelor cu privire la patrimoniul său, dimpotrivă îndeamnă la respectarea drepturilor și garanțiilor sindicatelor (art. 29, art. 31 și art. 37 ale Legii sindicatelor).

Dreptul sindicatelor de a poseda și dispune de proprietatea proprie, care era delimitată de proprietatea de stat, a fost recunoscut încă din perioada sovietică, perioadă în care a fost în vigoare Codul civil, adoptat la data de 26.12.1964 (a se vedea art. 99 și art. 100), precum și Legea nr. 459/1991 cu privire la proprietate (a se vedea art. 29).

Art. 4 al Codului civil (în redacția din 1964) stipula că drepturile și obligațiile civile (inclusiv dreptul de proprietate) iau naștere din temeiurile, prevăzute de legislația Uniaunii RSS și a RSS Moldovenești, precum și din actele cetățenilor și organizațiilor, care, deși nu sînt prevăzute de lege, generează, în virtutea principiilor generale și sensului legislației civile, drepturi și obligații civile.

În contextul acestor prevederi legale și statutare, Hotărîrea Comitetului Executiv al Confederației Generale a Sindicatelor nr. 2-14B din 22 septembrie 1992 și Actul de predare-primire din 20 ianuarie 1993 constituie acte juridice civile, prin care s-a transmis, cu titlu gratuit, dreptul de proprietate asupra unui patrimoniu (50 de bunuri) de la Confederația Generală a Sindicatelor către Federația Sindicatelor Independente din Moldova. Actul juridic civil poate avea ca obiect un singur bun sau o pluralitate de bunuri și, sub acest aspect, concluzia Comisiei precum că transmiterea ar fi viciată și ar fi trebuit să se facă prin acte juridice separate pentru fiecare bun aparte nu are suport juridic. Este la discreția părților actului juridic civil de a decide asupra obiectului acestuia.

Aceste bunuri nu au fost fără stăpîn, după cum se menționează în Raport, ci au aparținut cu drept de proprietate Confederației Generale a Sindicatelor și transmise, ulterior, în proprietatea Federației Sindicatelor Independente din Moldova, al cărei succesori este Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

De asemenea, concluzia Comisiei precum că Actul de predare-primire din 20 ianuarie 1993 ar fi falsificat are un caracter pur declarativ și nu corespunde realității, din moment ce părțile semnatare îl recunosc ca fiind valabil și executat.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova nu deține careva informații sau documente care ar confirma contribuții financiare ale statului Republica Moldova în construcția bunurilor imobile care i-au fost transmise de către Confederația Generală a Sindicatelor.

Însă chiar dacă statul Republica Moldova (RSSM), prin organele și organizațiile (întreprinderile) sale ar fi contribuit financiar la construcția acestor 50 de bunuri sau altor bunuri care aparțin organizațiilor sindicale, oricum dreptul de proprietate asupra acestor bunuri ar aparține exclusiv organizației sindicale, deoarece această contribuție ar fi calificată drept o liberalitate în favoarea sindicatului, cu excepția cazului cînd între organul sau organizația de stat ar exista încheiată o convenție de investiții comune în construcția unui sau unor bunuri imobile, cu determinarea mărimii investiției fiecăruia, precum și a cotelor părți ce le revin.

Statul (prin organele și organizațiile sale), preponderent în perioada sovietică a susținut sindicatele și avea dreptul de contribui la dezvoltarea mișcării sindicale atît financiar, cît și prin transmiterea în proprietate a unor bunuri, dar după transmiterea în proprietate a acestor bunuri, dreptul de a dispune de ele aparține exclusiv proprietarului, adică sindicatelor, în

conformitate cu statutele lor (a se vedea art. 25 alin. (3) al Legii sindicatelor, art. 34 al Statutului CNSM, art. 93 și art. 99 ale Codului civil (în redacția anului 1964)).

Complexul sportiv IUNOSTI, MOLDOVA, complexele hoteliere COSMOS, TURIST, FLORA, Palatul de Cultură a Sindicatelor, imobilul de pe strada Pușkin 26, reprezentau active neperformante care generau pierderi și necesitau investiții costisitoare, din care cauză au și fost vândute.

Nu au fost vândute în secret, cum se menționează în Raport, ci au fost vândute prin hotărârea organului colegial al CNSM, Comitetului Confederal, și tot prin hotărârile organului colegial, o bună parte a mijloecelor financiare obținute din vânzarea acestor bunuri au fost investite în infrastructura Sanatoriului Nufărul Alb, Sanatoriului Codru, Sanatoriului Bucuria-Sind, Institutului Muncii, Caselor de odihnă pentru copii din or. Vadul lui Vodă – Perlele Nistrului și Campingul Vadul lui Vodă, care prestează servicii de întremare a sănătății pentru oameni și pentru odihna de vară pentru copii.

Spre a nu admite speculații, evaluarea prețului de piață ale celor mai costisitoare imobile nu s-a făcut la societăți private, ci la Întreprinderea de Stat Centrul de Expertiză și Evaluare. Despre faptul că imobilele respective au fost revândute sau nu, precum și cu ce preț, nu cunoaștem, nu ne privește și nu ne putem pronunța.

De asemenea, nu ne este clar și nu ne putem pronunța cum a făcut evaluarea acestor imobile Comisia de anchetă de a ajuns la așa diferențe mari de preț, deoarece Raportul nu conține careva acte despre evaluare.

În Anexa nr. 1 a Raportului, intitulată – Evaluarea fraudelor financiare în baza tranzacțiilor de înstrăinare a patrimoniului Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, îi prezentată valoarea fraudei în mărime de 968,555 milioane lei, care se compune din valoarea bunurilor imobile și a terenului aferent, conform estimării Comisiei de anchetă, pe când, în realitate Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova nu a deținut, nu deține și nu a înstrăinat dreptul de proprietate asupra terenurilor aferente bunurilor imobile enumerate. Conform calculelor prezentate de Comisia de anchetă, din suma de 968,555 milioane lei, valoarea terenurilor aferente acestor bunuri imobile reprezintă 602,866 milioane lei.

În Anexa nr. 2 a Raportului, intitulată – Informația cu privire la bunurile imobile supuse tranzacțiilor de înstrăinare de către Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova care nu pot fi evaluate din lipsa accesului la informații, sunt incluse imobilele Sanatoriului Nufărul Alb (nr. de ordine 4), Sanatoriului Codru (nr. de ordine 3), Sanatoriului Bucuria-Sind (nr. de ordine 18 - 20), Casele de odihnă Perlele Nistrului (nr. de ordine 24), Campingul Vadul lui Vodă (nr. de ordine 25 - 34), sediul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (nr. de ordine 17), Institutului Muncii (nr. de ordine 14 - 16), care nu au fost niciodată scoase la vânzare și nici nu se intenționează înstrăinarea acestora, dimpotrivă, sunt imobile în care se fac investiții pentru modernizarea și asigurarea funcționalității acestora. Este foarte straniu că Comisia de anchetă nu a reușit să obțină informații despre aceste imobile, care sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobile, care este un registru public de publicitate și informația despre ele poate fi oferită oricărei persoane care adresează Agenției Servicii Publice o cerere în acest sens.

Actele juridice la care se face referire în Raport că au fost studiate de către Comisia de anchetă în mod evident nu sunt suficiente pentru o examinare obiectivă și completă a aspectelor propuse, iar faptul că doar în temeiul lor s-a ajuns la concluziile invocate, ne face să credem că am intuit corect că relele intenții au existat încă înainte de a fi constituită Comisia, motiv pentru care am și refuzat colaborarea.

Este regretabil faptul că se încearcă inducerea oamenilor în eroare prin răspîndirea acestor informații defăimătoare despre Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, că se lansează direct un atac asupra proprietății și independenței sindicale în raport cu autoritățile publice de către o Comisie a Parlamentului, deși această independență a sindicatelor în raport cu autoritățile publice a fost transpusă în legislația națională tot de către Parlament, în urma ratificării, la data de 26 septembrie 1995, a Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 87 din 09.07.1948 privind libertatea asocierii și protecția dreptului la organizație.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova califică raportul Comisiei de anchetă ca fiind defăimător și este hotărîtă să-și apere proprietatea și independența, de care se vrea a fi lipsită, prin toate mijloacele legale.

În contextul celor menționate mai sus, solicităm Comisiei de anchetă a Parlamentului să ne comunice următoarea informație:

1. Dacă Comisia de anchetă dispune de careva rapoarte de evaluare a bunurilor imobile menționate în Anexa nr. 1 a Raportului sau nu dispune? Dacă dispune, solicităm să ne fie comunicate copii de pe ele pentru a fi studiate.
2. De ce Comisia de anchetă a inclus în Anexa nr. 1 a Raportului și valoarea terenurilor aferente bunurilor imobile menționate, de aproximativ 603.000.000 lei, avînd în vedere că terenurile respective sunt proprietate a statului și nu au făcut obiectul vreunor tranzacții cu participarea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova?
3. Dacă Comisia de anchetă dispune sau nu de careva documente care ar confirma contribuția Statutului Republica Moldova la construcția bunurilor imobile care aparțin sau au aparținut cu drept de proprietate Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova? Dacă dispune, solicităm să ne fie comunicate copii de pe ele pentru a fi studiate.

Președinte

Oleg BUDZA